

Banedanmark
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

27. november 2025

Høringssvar om bestemmelse vedrørende RDS-registreringer i udkast til ændret bekendtgørelse om infrastrukturafgifter m.v. for statens jernbanenet

Den 10. november 2025 fremsendte Banedanmark udkast til ny bekendtgørelse om infrastrukturafgifter m.v. for statens jernbanenet i høring.

Jernbanenævnet har på skriftligt grundlag enstemmigt vedtaget nedenstående høringssvar i relation til udkastets § 9, stk. 3, der omhandler automatisk låsning af data om togenes forsinkelser og aflysninger i Banedanmarks Regulerings- og Driftsstatistik System (RDS).

De øvrige bestemmelser i høringsudkastet har Jernbanenævnet ikke taget stilling til.

I sagens behandling har deltaget:

Nævnensformand: Dommer Lene Sigvardt.

Nævnensmedlemmer: Professor Per Baltzer Overgaard; vicedirektør Jacob Schaumburg-Müller; professor Lars Peter Raahave Østerdal; institutleder, professor Birgit Liin; centerleder Henrik Sylvan og senior executive officer Ellen Als.

*

Bemærkninger i relation til høringsudkastets § 9, stk. 3

27. november 2025

Banedanmarks udstedelse af regler om præstationsordningen skal være i overensstemmelse med direktivet

Banedanmarks kompetence til at fastsætte regler om bl.a. præstationsordningen følger af § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 855 af 19. juni 2023 om Banedanmarks opgaver og beføjelser, som har følgende ordlyd:

"§ 4. Banedanmark fastsætter, efter godkendelse af transportministeren, regler om infrastrukturafgifter, herunder en præstationsordning i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde."

Udover kravet om godkendelse af transportministeren er der således den udtrykkelige begrænsning for Banedanmarks bemyndigelse til at fastsætte regler om bl.a. præstationsordningen, at sådanne regler skal være i overensstemmelse med direktivet.

Uklare bestemmelser om kompetencen til at registrere i RDS

Den gældende bekendtgørelse nr. 1351 af 2. december 2024 om infrastrukturafgifter m.v. for statens jernbanenet, indeholder følgende bestemmelse om registrering i RDS, som bliver videreført i høringsudkastet:

"§ 9, stk. 2. Registrering og fastlæggelse af årsager i RDS-koder foretages af infrastrukturforvalteren. Alle jernbanevirksomheder har mulighed for løbende at få elektronisk adgang til registreringer om egne tog i RDS."

I udkastet foreslås imidlertid indsat en ny bestemmelse med følgende ordlyd:

"§ 9, stk. 3. Infrastrukturforvalteren afslutter registreringen af data i RDS for en måned ad gangen. Jernbanevirksomhederne skal foretage registreringer for den foregående måned i RDS inden udgangen af den anden hverdag kl. 10 i den efterfølgende måned, hvorefter data for den foregående måned i RDS ikke længere kan ændres."

Efter førnævnte nye formulering i § 9, stk. 3, vil jernbanevirksomhederne således have en selvstændig kompetence til at registrere i RDS indenfor den nævnte frist.

Dette kan give anledning til tvivl om kompetencen til at foretage endelige registreringer i RDS i den situation, hvor der er uenighed mellem jernbanevirksomheden og infrastrukturforvalteren om registreringen.

Jernbanenævnet formoder, at det er hensigten, at det som hidtil kun skal være visse ændringer, som jernbanevirksomheden selvstændigt kan foretage, og

at jernbanevirksomheden bl.a. ikke på egen hånd skal kunne ændre ansvarsplaceringen eller flytte hændelser væk fra eget ansvar.¹

27. november 2025

Men eftersom det fremstår uklart, hvorvidt bekendtgørelsesudkastet skal ændre på førnævnte, anbefales en mere tydelig angivelse af henholdsvis jernbanevirksomhedens og infrastrukturforvalterens roller i forbindelse med RDS-registreringer.

Den foreslåede automatiske låsning af registreringer med præklusiv virkning strider imod direktivet

Det følger af direktivets artikel 35, stk. 2, at præstationsordningen skal udformes i overensstemmelse med grundprincipperne i direktivets bilag VI, punkt 2.

Formålet med kravene i direktivets bilag VI, punkt 2, litra c, om registrering af forsinkelser og aflysninger i de opstillede kategorier – sammenholdt med de i direktivets bilag VI, punkt 2, litra g nævnte ordninger til løsning af tvister herom – er at sikre, at registreringerne foretages korrekt og på et sagligt grundlag.

Den foreslåede bestemmelse i bekendtgørelsesudkastets § 9, stk. 3, om, at registreringerne i RDS automatisk låses anden hverdag kl. 10 i den efterfølgende måned, må efter ordlyden forstås som en præklusiv frist, som ville kunne afskære jernbanevirksomhederne fra dels at få infrastrukturforvalteren til at realitetsbehandle anmodninger om ændringer af registreringer og dels fra at opnå uafhængig prøvelse af uoverensstemmelser med infrastrukturforvalteren herom.

Dette strider imod førnævnte krav i direktivet, som skal sikre saglige og korrekte registreringer samt uafhængig løsning af tvister herom, og Banedanmark har derfor, jf. § 4 i bekendtgørelse nr. 855 af 19. juni 2023 om Banedanmarks opgaver og beføjelser, ikke hjemmel til at udstede en sådan bestemmelse.

Hvis Banedanmark udsteder bekendtgørelsesudkastets § 9, stk. 3, i den foreliggende form indeholdende en kort, præklusiv frist med automatisk låsning af registreringer, vil bestemmelsen derfor ikke være gyldig.

Registreringerne i RDS danner grundlag for opgørelsen og afregningerne af bod/bonus i forhold til den enkelte jernbanevirksomhed efter bekendtgørel-

¹ Det er anført i Banedanmarks gældende RDS-vejledning, punkt 1.2, at jernbanevirksomheden ikke i RDS kan ændre ansvarsplaceringen eller flytte hændelser væk fra eget ansvar. Hvis jernbanevirksomheden mener, at den fejlagtigt er tillagt ansvar for et forhold, skal den efter den gældende RDS-vejledning punkt 5.2.3 kontakte Banedanmarks såkaldte RDS-opfølgning og bede om at få ansvaret ændret. RDS-opfølgningen vil herefter enten "godkende" eller "afvise" ændringen.

sens præstationsordning². For jernbanevirksomheder med kontrakt om offentlig servicetrafik danner registreringerne desuden grundlag for løbende bedømmelser af, hvorvidt jernbanevirksomheden opfylder kontraktens punktlig-hedskrav³.

Dermed kan spørgsmålet om korrekt registrering af forsinkelser og aflysninger i RDS være af helt afgørende betydning for den enkelte jernbanevirksomhed.

Infrastrukturforvalterens registreringer i RDS udgør ikke i sig selv afgørelser. Hvis der derimod er uenighed om en konkret registrering, er det nødvendigt – bl.a. i forhold til det ovenfor nævnte krav i direktivet – at infrastrukturforvalteren tager stilling til registreringen i form af en afgørelse⁴.

Ved en ændring af bestemmelsens formulering vil der kunne sikre både overensstemmelse med direktivet og varetage hensynet til afslutning af de månedlige registreringer

Høringsudkastets § 9, stk. 3, ses at være udformet ud fra hensynet til at sikre, at de månedlige registreringer i RDS kan afsluttes og lægges til grund som endelige.

Banedanmark har mulighed for at omformulere bestemmelsen på en måde, som både varetager førnævnte hensyn i videst muligt omfang, og som samtidigt undgår konflikten i forhold til direktivet.

Jernbanenævnet vil afstå fra at fremsætte et konkret udformet forslag til en sådan omformulering, men henleder opmærksomheden på, at førnævnte kan opnås ved at inddrage følgende elementer i en ændret udformning af høringsudkastets § 9, stk. 3:

- I stedet for den automatiske låsning af registreringerne kan der fastsættes en rimelig frist for, at jernbanevirksomheden fremsætter en eventuel indsigelse imod registreringerne efter at være blevet gjort bekendt med disse.

² Jf. § 9, stk. 1, i den gældende bekendtgørelse nr. 1351 af 2. december 2024 om infrastrukturafgifter m.v. for statens jernbanenet samt § 9, stk. 1, i bekendtgørelsesudkastet.

³ Jf. f.eks. Transportministeriets Hovedkontrakt af 4. februar 2019 med Arriva Danmark A/S (nu GoCollective), punkt 6.1.5, som indeholder krav til operatørpunktligheden og vilkår om, at Transportministeriet vil kunne ophæve kontrakten ved manglende overholdelse af disse krav. Det følger af Banedanmarks standard adgangskontrakt, punkt 2.5, at operatørpunktligheden opgøres på grundlag af registreringerne i RDS.

⁴ Jf. bl.a. Jernbanenævnets afgørelse af 31. oktober 2025 i sag j.nr. 2025-278005 om opsættende virkning af GoCollectives klage over Banedanmarks afgørelse om RDS-registreringer.

- I tillæg hertil kan det fastsættes, at hvis jernbanevirksomheden ikke fremsætter indsigelse inden for fristen, vil registreringerne være endelige.
- Yderligere bør det fremgå, at hvis der derimod fremkommer en indsigelse inden for fristen, må infrastrukturforvalteren – på baggrund af de nødvendige undersøgelser i relation til indsigelsen og hvis der ikke kan skabes enighed mellem de berørte parter – træffe afgørelse om registreringen.

27. november 2025

En sådan afgørelse vil kunne påklages til Jernbanenævnet efter bekendtgørelsens § 13.

Direktivets krav til sikring af korrekt registrering af togforsinkelser samt en uafhængig konfliktløsningsprocedure til yderligere sikring af dette, er som nævnt uforenelig med en ordning med automatisk fastlåsning af registreringer i RDS.

Det bemærkes, at den foreslåede § 9, stk. 3, om låsning af registreringer ikke kan bringes i overensstemmelse med førnævnte krav blot ved en tilføjelse i bekendtgørelsen om, at de låste registreringer kan påklages til Jernbanenævnet, uanset at der ikke er truffet en afgørelse om de pågældende registreringer. Det er således først og fremmest infrastrukturforvalterens forpligtelse at sørge for, at registreringerne i RDS foretages sagligt og korrekt. Jernbanevirksomhedens adgang til at påklage afgørelser om registrering til Jernbanenævnet er som anført en yderligere foranstaltning til sikring af korrekte registreringer gennem en uafhængig prøvelse af afgørelserne.

På Jernbanenævnets vegne



Lene Sigvardt
Nævnnsformand